

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 3. sz.

Küzdelen a választói jogért.

Tegnap vasárnap az egész országban megnyilatkoztak a szocialisták, kívánva az általános választói jogot. Az, hogy ez megilleti a munkást, meg azt a kisiparost is, aki megszerezte a képesítést, ma már vita tárgya nem lehet. Az a kérdés, megadják-e vagy nem.

A király, a kormány, a szabadelvűpárt kijelentette, hogy e jogot, mely a nép legszentebb joga, megadja mindenkinek. A koalíció, az egy rettenetes furcsa nyilatkozatot tett közzé. Olyant, hogy bizony megmaradt a káposzta és a kecske mégis jól lakott; mert hát a koalíció nem ígerte meg a választói jogot senkinek, hanem a függetlenségi párt és az újpárt igen. Ebből pedig azt következteti, hogy ha a koalíció vagy többsége a függetlenségi és újpárt meg is ígerte a választói jogot, azt a koalíció meg nem adhatja, mert a nagy többség az nem a koalíció. Hát ilyen okoskodást a koalíción kívül aligha találni. Ne is találhassunk.

Nos tehát ha az általános választói jogot a munkás nép meg nem kapja, akkor, amint azt tegnap, az ország minden részében megtartott népgyűlésein kimondta, megkezdődik Magyarországon az általános sztrájk. Mi elismerjük e küzdelem jogosultságát, de azért következtetéseink akarunk maradni, nem úgy, mint az általános választói jogot illetőleg a koalíció.

A választói jog természetes joga az embernek, ezért épen úgy küzdhet mint a koalíció a nemzeti jogokért. Sőt, ha feladná e jogát a nép, nem érdemelné meg az életet. De nem helyeselnék a küzdelem eszközeit, csak úgy nem, mint ahogyan nem tarthatjuk helyesnek a koalíciónak a küzdelemben használt fegyverét. Ez sztrájk az állammal szemben, akár csak a szocialisták sztrájkja. Mindkét sztrájkjától óvja Isten a magyar

hazát, mert mindkét sztrájk a magyar állam szervezetét pusztító maróner.

A koalíció harca az állam gépezetét már megrongálta, s a külföld alig bizik benne, hogy ez a gépezet sokáig bírja a feszert. Isten mentse meg a magyar hazát attól, hogy ehhez járuljon még az általános sztrájk, hogy a dolgozó kezek megálljanak, hogy az általános szervezet etető kéz munkája megszűnjék. És ha csak két hétig tartana is ez a sztrájk, akkor is rettenetes lenne eredményében. Bevégezné azt a munkát, amit a másik sztrájk már megkezdett és még csak szemrehányást sem tehetnénk, mert eltagadhatatlan jogért folyik a küzdelem. Pedig, hogy két hétig eltarthat a sztrájk, arról biztosítják magyarországi elvtársai a külföldi elvtársak. Lesz annyi segély, hogy két hónapig is kibírhadják Magyarország munkásai az általános választói jogért megkezdődő küzdelmet.

Hogy mi lesz e két hónap után, annak a mai viszonyok között csak az Isten a megmondhatója. Mi nem is óhajtjuk a sztrájkot, mert sejtjük a veszedelmét. Lehet, hogy nem is kerül annyira a küzdelem, lehet, hogy a szocialisták vezetői higgadtan mérlegelik az állam érdekeit, a suprema lexet és nem segítenek csödbe kergetni az államot. Mert hát vannak ugyan, akik az alkotmányos jogokat megértik, de nem akarják megérteni ezt a régi és minden alkotmányos igazságnál nagyobb igazságot: salus rei publicae suprema lex.

Lehet azonban az is, hogy addig meggondolja magát majd a törvényhozó testület és a jogokért folytatott küzdelemben nem tagadja meg az embernek természetes jogát, melynél fogva a saját sorsának az intézésébe mindenki beleszólhat.

Politikai szervezkedések a megyében.

A függetlenségi párt tegnap tartotta meg szervező ülését Zomborban, Varga Károly elnöklété alatt. Az országos függetlenségi párt részéről ott voltak: Bárabás Béla, a függetlenségi párt alelnöke, Lovász Márton, Bartha Miklós, Fernbach Károly és Péter. Többen jelentek meg a szervezőgyűlésen Zentáról, Bajáról, Ujvidékről, Szabadkáról. A párt elnökének Fernbach Károlyt választották meg. A nagygyűlést szeptember elején Szabadkán akarják megtartani.

Ujvidéken is szorgalmasan dolgoznak a függetlenségi párt szervezésén. Szeptember közepén ott is szervező gyűlést akarnak tartani, amelyre Apponyi Albert gróf, Kossuth Ferenc, Batthyány Tivadar és Teleky Arvéd grófok is megígérték megjelenésüket. A párt elnökének egyhangulag Balla Árpádot akarják megválasztani, de még eddig van ellenjelöltje is Herger Ágoston személyében.

A szabadelvűpárt is megmozdult több helyen a megyében. Kulán a szabadelvű párt népgyűlést szándékozik tartani.

Szervezkednek a bács megyei disszidensek is. A Zomborban megjelenő Zombor és Vidéke erről a mozgalomról a következőket írja:

«Bács megye politikai vezérembereinek nagy száma egy megyei disszidens párt megalakításán fáradoznak. Legközelebb érintkezésbe lépnek ezen ügyben Andrassy Gyula, gróf Vigyázó Ferenc és Mihájlovits Endrével. Hát ismét egy párt a pártban.»

A helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1905. aug. 14.

Koalíciós körökben most másról sem beszélnek, mint az általános szavazati jog kérdéséről, amelyről a Budapesti Hírlap és a Budapest ma újabb részleteket közölnek. A szövetség ellenzéken beösmérik, hogy a taktikázás igen rossz véleménynyellett a közvéleményre s ez a kérdés most már annyira megérett, hogy a napirendről többé levenni nem lehet. Különösen a függetlenségi és újpárti képviselők érzik magukat kellemetlenül, mert választóik folyton szorongatják őket.

A vezérbizottság legutóbbi ülésén — mint ma értesülünk — szóba került a kormány vád alá helyezése

nek kérdése. Holló Lajos hozta szóba de Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf, Kaas Ivor báró és Ugron Gábor hozzászólása után abban állapodtak meg, hogy addig nem döntenek e kérdésben, míg Bánffy és Andressy meg nem jönnek.

Beszélik, hogy a vezérbizottsággal valaki közölte volna, hogy a kormány e hónapban még egy újabb akciót indít a koalíció ellen. Hogy ez mennyiben felel meg a valóságnak, nem lehet megállapítani.

Letartóztatott sikkasztó.

Elásott ezresek.

A bűnös hajlamu emberek kövésbé furfangos osztályához tartozik Rizsányi Mihály szabadkai VIII. körü gazdálkodó, aki a benne feltétlenül megbízó Lendvay Mihály helybeli sertéskereskedőt akarta érzékenyen megkárosítani, ravasz terve azonban a kivitelei gyengesége folytán hajótörést szenvedett s most már a budapesti vizsgálóbíró előtt várja balul kiütött ügyének fejleményeit.

Az érdekes sikkasztás részletes története a következő:

Lendvay Mihály helybeli sertéskereskedő szombaton 11.000 koronát adott át Ernő nevű öc-sének, hogy az összeget adja át Rizsányi Mihálynak, akit megbízott azzal, hogy a Budapesten vásárolt sertéseket fizesse ki és szállítsa haza.

Lendvay Ernő e megbízást este 6 órakor teljesítette és Rizsányi még az éjjel vonattal a fővárosba utazott, hogy az átvételt eszközölje.

Felérkezése után azonban, ahelyett, hogy a reabizott dolog után látott volna, egyenesen a rendőrkapitánysághoz ment és ott bejelentette, hogy a vonaton a nála levő 11.000 koronából 9600 koronát elveszített. Állítása szerint legvalószínűbb, hogy többszöri rosszulléte alkalmával, mikor leszállott a vonatról zsebéből a pénz kicsuszott.

Az ügyetlenül kiesztelt mesének azonban nem ült fel a rendőrség, hanem Rizsányit azonnal letartóztatta és táviratozott a helybeli rendőrségnek, hogy Rizsányi szabadkai házában házkutatást tartson.

Pertich Ernő alkaptány fogatosította is rögtön a házkutatást azonban eredménytelenül, de azért táviratozott a fővárosi államrendőrségnek, hogy Rizsányit ne helyezték szabadlábra, mert felesége a házkutatás alkalmával a nyomozást vezető kapitány ama kérdésére, hogy szombaton este elutazása előtt férje mit csinált s hol járt, válaszában azt is említette, hogy 11 óra felé a kertben járt.

Dr. Heiszler J. orvostudor
Vizgyógyintézete
Szabadka n. Mária-Terézia park, vasut mellett

Gyógyimódozók: massage, vizcúra, szén-savas fürdők (nauheimi).
Villanyozás, továbbá orvosi torna. — Telefon 211. sz.
Prospectus
Javalva van: az idegbetegségeknél mint: idegesség, hystoria, főfájás, és szédülésnél
A légző szorvek betegségénél: tüdőhurut és nehéz légzésnél (asthma). — Gyomor
és bélbajoknál: székrekedésnél. — Szív-bajoknál: szén-savas fürdők (nauheimi). Rheuma
és köszvénynél. — Mérsékelt árak. — Nyáron át frissítő fürdők.

A rendőrség ez irányban tovább vallotta Rizsányit, a ki később bevallotta, hogy a 2900 koronát a háza melletti szőlőben ásta el.

Ujabb távirati értesítés alapján a rendőrség még egy házkutatást tartott s ekkor a pénzt a szőlő nyugati részében az árok partján egy lábnyi mélységbe elásott cipőben megtalálták.

Igy kapta vissza Lendvay Mihály, a szerencsés sertéskereskedő, ezuttal is már már veszendőbe ment ezreit.

Rizsányit, a ki különben a legutóbbi választások alkalmával obytinárjelölt volt, de a hatósági párt jelöltjével szemben kisebbségben maradt, a sikeres házkutatásról szóló távirat vétele után a budapesti kir. ügyészséghez szállították át.

HIREK TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Augusztus 19. A szabadkai kör táncmulatsága Palicson, a Kossuth szoboralapjává.

Augusztus 20. A gazdakör ünnepi lakomája a gazdakör helyiségében.

Augusztus 27. Az ipartestületi dalárda hangversenyyel egybekötött táncmulatsága a városligetben.

Szeptember 8. 9. 10. A VII. országos iparegyesületi gyűlés Szabadkán.

— **A király születésnapja.** Ő Felsőége születésnapja alkalmából e hó 18 án délelőtt 10 órakor a szt. Teréz templomban ünnepélyes istentisztelet lesz, melyen a törvényhatósági bizottság tagjai és a város tisztviselői kara testületileg vesznek részt. Dr. Biró Károly polgármester e végből meghívókat bocsájtott ki, melyben a 18-iki ünnepi misén, valamint a Szent István napi istentisztelet és körmenetben való részvételre hívja fel a bizottsági tagokat és tisztviselőket. A tisztviselői kar mindkét napon délelőtt 1/2 10 órakor fog gyülekezni a városháza tanácsstermében. A polgármester egyuttal felhívja a bizottsági tagokat, hogy az istentiszteleteken lehetőleg dísz magyarában jelenjenek meg.

— **A szegedi tábla köréből.** A hivatalos lap mai száma hozza, hogy főfelsége Pichler Lipót szegedi kir. ítélőtáblai bírót kuriai bíróvá nevezte ki.

— **Egyház megyei hírek.** A saját kérelmére felmentett Mezei Ignácz miske-kerületi esperes helyébe esperessé és kerületi tanfelügyelővé Kuluncsich Illés dusnoki plébános, ker. jegyző neveztetett ki. — Petrányi Ferenc horgosi, adminisztrátor kalocsai fikepezdei rendes tanárrá Petres János miskei káplán pedig horgosra ideigl. adminisztrátorrá neveztetett ki.

— **Magyar nők a tüdővészese-kért.** Még ebben a minden ügyet aléltságba juttató meleg napokban sem szünetel a magyar nőknek a szegénysorsu tüdőbetegeket érdeklő. Kolozsvárott Szvacina Gézáné, Orsován Rózsa Károlyné, Rákospalotán Wagner Manoné és Orosházán László Elekne urasszonyok buzgóságára megalakultak a József kir. herceg Szanatorium Egyesület szanatoriumi bizottságai. A veszprémi alispánné Koller Sándorné urnő föltette, hogy egy maga száz tagot toboroz az egyletnek és örömmel jelentette az egyleti elnöknek, hogy célját elérte. Hasonló példaadó agilitással fáradozott a szanatorium egyesület érdekében Dr. Balassy Kálmánné urasszony Hont-Vaságban, a ki szintén száz tagot gyűjtött. És listáknak

igen hosszúnak kellend lenni, ha a magyar urhölgyek áldozatkészségének minden momentumát közre adnók.

— **Eljegyzés.** Pollák Zsigmond eljegyezte Grüner Irén kisasszonyt, özv. Grüner Jakabné leányát Szabadkán.

— **Szabadkaiak a tanítónőkép zőben.** A Szabadka és Vidéke tegnapi száma írja a következőket: „Lapunk múlt számába hirt küldtek, mely szerkesztőnk távollétében be is került az újságba. A hir Weszelyné Balajthy Itonát okozza azért, hogy a tanítónőképző első évfolyamára nem vettek fel szabadkai növendéket. Pedig alaptalanul. Tudvalevő ugyanis, hogy a folyamodó növendékeket nem az igazgatónő veszi fel a képzőbe, hanem az igazgatótanács javaslatára a miniszter. A felvétel tehát tulajdonképen az igazgatótanácsra áll, melynek az igazgatónő csak egy tagja. Hogy nem jelöltek felvételre szabadkai folyamodót, az egész igazgatótanács hibája. Balajthy Itona különben — akinek működéséről hiteles értesülésünk szerint úgy a világi, mint az egyházi hatóság elismeréssel nyilatkozik — közben is járt a miniszteriumnál, hogy szabadkai illetőségűeket is vegyenek fel az intézet elsőéves növendékei közé.

— **A X. nemzetközi alkoholizmus elleni kongresszus 1905.** évi szeptember hó 12-től 16-ig fog ülésezni Budapesten. A munkaprogramban a következő referátumok szerepelnek: 1. Az alkohol befoiyása az emberi és állati szervezet ellentálló képességére, különös tekintettel az átöröklésre. 2. A műbor egészségügyi jelentősége szemben az alkoholizálással általában. 3. Táplálék-e az alkohol? 3. Alkohol és nemi élet. 5. Alkohol és büntető törvény. 6. A munkások kulturális törekvései és az alkohol. 7. Alkohol és testi erő kifejtés, különös tekintettel a katonai trainingre. 8. Az alkoholizmus elleni mozgalom szervezése. Az iskola és nevelés az alkohol elleni harcban. 10. Az ital méresek reformja. 11. Az alkohol ipari felhasználása mint eszköz az alkoholizmus elleni harcban. 12. A szeszkereskedés káros befolyása az afrikai benszülöttekre.

Referátumok tartására vállalkoztak: Prof. Gruber (München), Prof. Kassowitz Wlassak (Bécs), van der Velde (La Hulpe), Prof. Forel (Chigny), Lombroso (Turin), Bleuer (Zürich), Müller (Gruppendorf), Hähnel, Eggers (Bremen), Malius (Birmingham), Legrain (Páris), Helenius (Helsingfors), Máday, Vambéry, Kiss, Stein, Malcolm, Klemp (Bpest), Fischer (Pozsony).

— **A sakkverseny.** A szombat délután lejátszott negyedik forduló a következő eredménnyel járt: Forgács philidóri védelemben nyert Matievich ellen, ki inkorrektül két tisztet áldozott egy bástyáért s később elhibázta a helyes folytatást. Tompa veszített játszmat nyert meg Brassaival szemben, míg a Salamon—Sztrokay partie függőben maradt. A második fordulóról maradt Tompa—Salamon játszmat Tompa nyerte meg. A verseny állása e szerint a következő: Forgács 3 (1), Tompa 3, Matievich 2, Sztrokay 1 (1), Brassai 1, Salamon 0 (2).

— **Takács Zoltán terve.** Takács Zoltán dr., a szegedi Csillagbörtön nevezetes multu lakója, ezidőszerint munkajegyzői tisztet visel rabtársai között. Emellett a hirhedt fegyenc szorgalmasan tanul angolul, franciául és különösen olaszul. Az a terve, hogy kiszabadulása után Olaszországba költözik s ott mint idegenvezető fogja kenyerét megkeresni.

Különb en ideálisabb tarvei is vannak. Azt beszéli a börtönöröknek, hogy ezután majd jobb és csalhatatlanabb pénzeket fog hamisítani s biztos afelől, hogy zavartalanul fog meggazdagodni. Hanem hát kiszabadulásának ideje még messze van s addig talán igazán magába száll az exdoktor, ki egyébként olyan egészséges, mint a makk s jókedvvel látja el napi teendőjét is. Az utóbbi időben Takács Zoltánt nagyon megkedvelték a börtönben, mert példás szorgalmat tanusit s igen hasznavehető embernek bizonyult.

— **Város borbélyok nélkül.** Ma van az a nap, amikor nem borotválkozhatnak Baján. Még a lakodalomba induló vőlegénynek is borotvasítást kell maradnia De nagy dolgok még sem fejlődnek, ez nem borbélysztrájk, csak egyszerűen elmennék az összes bajai borbélysegédek a bajai bíróság fogházába nyaralni. Ugy esett a dolog, hogy a bajai borbélysegédek két bajai borbély üzlet ellen tüntettek és ezért őket perbe fogták. A tárgyaláson a vádlottak közül egy napi fogházra átváltoztatható 10 korona pénzbüntetésre ítélte a bíróság Gál Lajost, Jäger Pált, Gavrilocics Sándort, Bohner Pétert, Sztipánovits Dánielt, Liebli Rezsőt, Losonczky Lajost, Mayer Gábort és Tóth Mátyást. A borbély legények nem fogták fel az ítéletet tragikusan, hanem elhatározták, hogy nem fizetik meg a tíz koronát, hanem bevonnak egy napi nyaralásra a bajai bírósághoz. Meg akarják látni, hogy hogyan él meg egy napig nélkülük Baja város férfivilága.

— **Névmagyarosítás.** Grünhut Béla máv. mérnök szabadkai lakos, „Gyenes“-re, kiskoru Eckert Gyula bácsalmási illetőségű budapesti lakos pedig „Hős“-re változtatták családi neveiket.

— **Gyilkos bogycók.** Baka András 6 éves, Ifkó János 7 éves és Ifkó Ádám 8 éves gyermekek tegnapelőtt délután a szálláson kóborolva megéheztek, s az utszélen talált beléndek bogycókkal csillapították éhségüket. A mérges bogycók gyorsan megtették hatásukat. A mint a fiuk hazaértek szüleikhez, mindhármukon nagy foku rosszullétről panaszkodtak mely rövidesen kínos fájdalommá fajult. Hozzá tartozók a kórházba szállították a félholt gyermekeket, kik közül kettő Baka András és Ifkó Ádám az uton kiszenvedett. A harmadiknak életbenmaradása is kétséges.

— **Halalos szerencsétlenség.** Pintér János csantavéri géptulajdonos Magossy Ferenc földbirtokos Nagyfényi pusztáján cséplés után a szomszédhoz huzatták a gépet, midőn Magossy öreg bérese menet közben fel akart ugrani a gőzgépre, megcsuszott, s a kerén mellén keresztül ment, szörnyet halt. Másnap, midőn a szomszédjánál Pintér gépe cséplni kezdett, a gépből kiugró szikra felgyújtotta a gabona asztalgokat. A cséplőt csak negy nehezen bírták megmenteni. — Ugyanezen cséplőgép tulajdonos gépe mult évben cséplés közben felgyújtotta szintén a kazalt, s akkor a cséplő benne is égett.

— **Meghalt az utcán.** Szabó Mihály napszámos V. körű lakos tegnap este a Bethlen utcában hirtelen rosszul lett és összeesett. Két arra haladó egyén vette észre az élettelen embert, akit a legközelebbi kapu alá vonszoltak és a mentőkért siettek. Mire azonban a mentők odaértek, Szabó már halott volt. Kiszállították a zentai temető hullaházába.

— **Gyermekfej a kutya szájában.** Mocsónőkrol írják, hogy Fröhlich Anna 27 éves leány borzasztó módon pusztította el ujszüitött gyermekét. Az inségből leszakított rongyba burkolta a csecsemőt, azután megfojtotta, darabokra vágta és félredobta. A téglamester kutyája tegnap valami gömbölyű tárgyat hozott a szájában s a mikor jobban megnézték, borzálva látták, hogy az egy csecsemő levágott feje. A vizsgálatot megindították s bár Fröhlich Anna tagadta tettét, a csendörök elfogták.

— **Orvtámadás az utcán.** A mult éjjel fél 3 órakor ismeretlen tettesek a Halasi uton megtámadták a hazafelé tartó Kovács József hatodik körű legényt s egyikük a bal haántékán bicskával súlyos sebet ejtett rajta. A megtámadott ember a közeli rendőrlaktanyára vándorogott, a honnan a mentőkért telefonáltak, kik a sebet bekötözték és a kórházba szállították.

— **Ha jól és olcsón akarjuk szükségletünket beszerezni, cipő, kalap, fiu öltönyök, uri és női divat cikkékben,** úgy forduljunk a jóval megnagyobbított Versenyáru üzlethez Szabadka, papucs piac.

Négy éves testvérgyilkos.

A besztércenaszód vármegyei Pár-vához tartozó „Pojáná luj Kármán“ nevű erdőrészből jó a különös hangzásu hir: Brandusáu Gábor juhász, amint juhait terelgette, meglátott egy nyulat. Mindjárt beszaladt kalibájába s fegyverét megtöltve tért vissza, de a nyul ekkora már eltűnt. Brandusáu a töltött fegyvert, mint legalkalmasabb helyre, a kalibája előtt levő fenyőfa egyik ágára, de jó magasán akasztotta fel.

Minden gondossága mellett is a töltött fegyver szerencsétlenséget hozott a szegény ember fejére. Ugyanis 4 éves leánykaja Martona és 8 éves fia János, kik előbb a kalibában játszadoztak, alighogy atyjuk visszatért juhaihoz, kimentek a kalibából s a fenyőfa alatt folytatták játékukat. Anyjok is messze volt s szénacsiná-lással volt elfoglalva.

Meglátták a fenyőfa ágán himbálózó fegyvert s a fiu mindjárt felmászott a fára s leakasztotta. Együttesen cipelték be a kalibába és játszottak vele, míg János megunva a játékot, a fegyvert a kaliba oldalához támasztotta. A kis Martona azonban ujjal a fegyverhez nyult és éppen a ravaszán babrált, mikor a bátyja a cső elé, alig egy lépésre került. Ekkor a fegyver valamiképp elsült s a fiu fültöven találva, holtan terült el a földön.

MULATSÁG.

A bácsalmási iparos és kereskedő ifjak tegnap este egyesületük megalapításának javára, az ottani ipartestület nagytermében színelőadással egybekötött táncvigalmat rendeztek. Már 8 óra előtt az óriási terem zsuffolásig megtelt közönséggel, melyben képviselve volt Bácsalmás egész intelligenciája. Színre került Tóth Ede 3 felvonásos népszínműve, a Tolonc. A főszerepben: Angyal Liszka szerepében Zabraha Nina kisasszony remekelt, kit is a közönség remek virágcsokorral lepelt meg. Kontra Fridolint Csizsár Antal jól játszotta. Krizsa szerepében Abt Veronka oly kitünő volt, hogy a közönség szünni nem akaró tapsokkal adott elismerésének kifejezést. Miklós mé-

száros mester szerepében Tembél Márton ért el nagy hatást. Ábris mászáros legényt Kirss Antal nagyon jól játszotta el szerelmes jelenéseiben Ördög Sára Májer Juliska Mrawcsák vándorló legény Hecht Mihály komikus szerepekben igazán megérdemelték az elismerő tapsokat. A kisebb szerepekben : Jung Erzsébet, Risz Margitka, Nyári Éva, Strányai Gusztáv, Knébelspiz György, Májer N. János, Krix Ernő, Bajai Ferenc, Szommer István, Linerth Károly, Boros Gusztáv, Fodor Antal, Hamburger József, Knébelspiz Teréz, Száhl Katica, Kertész Katica és Horn Teréz tüntek ki.

A szépen sikerült és gördülékenyen előadott szindarab rendezéséért Hamburger Józsefet illeti dicséret. Élvezet volt a nagyrészben németajku ifjak és hölgyek által személyesített magyar menyecskéket és magyar parasztoakat hallani és látni. Színelőadás után következett a virradtig tartó tánc, melyen nagy számban vettek részt Bácsalmás hölgyei.

H—th A — r.

Uradalmi tejet, tea-vaját

megvételre

keres bármily mennyiségben, előnyös árban

ifj. Vojnich Ottó Szabadka.

TÁVIRATOK.

A háboru.

Portsmouth. aug. 14. A békekövetek ma nem tartottak ülést. A tegnapi ülésen a békefeltételeknek azt a pontját beszéltek meg, hogy Oroszország ismerje el Japán túlnyomó befolyását Koreában. Határozatot azonban nem hoztak.

Pétervár. aug. 14. Szombatról vasárnapra virradó éjjel fél két órakor a cár hosszú táviratot kapott Portsmouthból. Tegnap reggel Lamsdorffot Peterhofba hívták, ahol hosszasan értekezett a cárral. Az orosz udvar hangulatából ítélve, a táviratban nem igen lehettek kellemes dolgok. Délután négy órakor Linevics tábornoktól érkezett távirat, melyben hivatkozik a japánok túlértékeltére és a saját csapatainak harcias hangulatára és határozottan tiltakozik a békekötés ellen.

Tókió, aug. 14. (Reuter.) Hir szerint az oroszok visszavonulnak a Tumen folyótól és Észak-Koreában nem akarnak a japánokkal összekötni. Ezt a hit eddig nem erősítették meg.

London, augusztus 14. Ellentétben a pesszimiztikus hírekkel, Portsmouthból az a jelentés érkezett, hogy az oroszok tudomásul vették a japánok válaszát s a tárgyalások rendben folynak tovább.

Forradalom Oroszországban

Varsó, augusztus 14. Vialosztokban a forradalmárok az — elmúlt szombat, a trónörökös születése napjára nagy tüntetéseket terveztek. Erre a napra nagymennyiségű katonát rendeltek ki. Ismeretlen tettes bombát dobott közékük, amely három katonát és egy arra járó asszonyt megölt. A katonák erre fegyverüket használták és a munkások közül negyven meghalt, negyven megsebesült.

Tiflisz, aug. 14. (Pétervári Távirati Ügynökség). A rendőrség egy itteni vendéglőben összeesküvő bandát fedezett fel és a jelenlevőket letartóztatta. Az összeesküvőknek a kaukázusi szemsztvó tagjainak, az államminiszternek, Csirinkin rendőrfőnöknek fényképét, továbbá Csirinkinnak a párt szervezet által és a forradalmi párt által aláírt halálos ítéletét találták. A kemencében az ugynevezett macedoniai típusú hét nagyobb és hét kisebb bombát találtak, amelyek közül kettő meg is volt töltve.

Vasuti katasztrófa.

Budapest, aug. 15. Clevelandből jelentik: A Newyork—Chicago—St.-Louis vasutvonal egy személyvonata Lorain és Vermilyon között összeütközött egy tehervonattal. 12 ember meghalt, 25 megsebesült.

Vizbefult kirándulók.

Passau, aug. 14. Tegnap öt ember kirándulást tett egy csolnakon Regensburgból. A csolnak a Donauzeitung jelentése szerint Passau és Engelhardzell között felborult, miközben a bennülők közül négy megfuladt, az ötödik az engelhardszelli kórházban fekszik. Az áldozatok neveit eddig nem sikerül megállapítani.

A sardiniák pusztulása.

Páris, aug. 14. Dounenesből jelentik: A bretagnei partvidéken mindenütt igen szomorú a hangulat az idej, teljesen eredménytelen szardínia halászat miatt. 600 szardíniahalász közül csak 15 tért vissza hallal. A legtöbb halász egy halat sem tudott fogni.

Az angol király Ischlben.

Ischl, aug. 14. Edvárd angol király holnap délután 4 óra 56 perckor ideérkezik. Kiséretében lesz Seymour Fortercue tengerészkapitány és Ponsonby Frederic őrnagy. A király és kísérete számára 15 szobát tartanak fenn az Erzsébet-szállóban, a hol Edvárd király királyunk vendége lesz. Diszszolgálatra Dietrichsten herceg ezredest, őfelsége szárnysegédét rendeltek ki, aki már tegnap ide is érkezett.

Irodalom.

A „**Gyakorlati Közigazgatási és Döntvénytár**“ augusztus 1-én kiadott 15 száma a főlapon a kérdésekre adott szakszerű feleletek közlésével kezdődik. Ezzel megoltdott a felvett fizetés visszafizetésének az adóleírás mennyiségének, a mar-

halevelek igtató könyvének, a tisztifizetések kiutalványozása idejének, a pénzügyőri kézbesítések stb. kérdései. A „Könyvtári részben“ pedig Nagysolymosi Szabó Ferenc okleveles titkártól folytatja. A tüzrendészet kezelése a közigazgatási eljárásban című kitűnő szakkönyvét. Ezen fejezetekben tüzetesen foglalkozik a szerző a közigazgatási teendők ismeretelésével a tüzeset megtörténte után és ezekre nézve pontos és megbízható utmutatást nyujt. A „Döntvénytári rész“ szintén igen változatos és tanulságos. A fegyelmi ügyekre nézve a tisztügyész indítványozási, a választott közigazgatási bizottsági tag és a főszolgabíró felelbezési jogára, a testi fogyatkozás beszámítására, a rendbírságokra a fegyelmi költségekre vonatkozó belügyminiszteri és közigazgatási bírósági határozatok, továbbá honvédelmi miniszternek a fegyvergyakorlatok alól való felmentés, — a lelkészek hivatalos nyelve, a sorozási polgári elnök döntési joga, a katonai szolgálat mentességi jogcím felélesztése, a szolgálati idő utánpótlására, a kiképzési időre, a honvéd tartalékba helyezésére a zenenoventőkkre, a gyógyszerészek szolgálati viszonyaira, a pénzügyi közigazgatási bíróságnak a hitelszövetkezeti konverzióra, a kereskedelmi miniszternek a távollevő iparigazolványára stb. elvi határozatok közöltetnek. A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár“ előfizetési ára egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyed évre 3 korona, egy óra 1 korona. Az érdeklődőknek szívesen küldenek mutatószámot. Előfizetési díjakat legcélszerűbb postai utalványon a szerkesztő és kiadó Dolenc József ügyvéd Budapest. VIII. József körut 74. sz. a. küldeni. Ez uton is figyelmeztetik a hátralékosokat, hogy a lejárt évnegyedes előfizetési díjakat, (január—július) küldjék be, különben további füzeteket nem kapnak címükre.

REGÉNY CSARNOK.

A HÁREMNŐ.

Irta: Dugovich Imre. 2

— Iván, igaztalan vagy. Ne vádold azt az embert. Te hibásabb vagy nálánál. Véletlenül ellested lelkem titkát, s ez még nem jogosít föl, hogy hami-an vádolj. Menj pihenni Iván, fáradt a lelked, pihennie kell. A legény szótlanul hagyta magára a leányt s ment ki a kertből a hosszú, nádfedeles házba. A leány utánna se nézett. Szemei homályosodni kezdtek, könnyfelhők takarták el tüzeit. Két könnycsepp pergett le hófehér arcán, s e két könnycsepp, melegtől, mintha felolvadt volna az egész lény hidegsége. Folytatni kezdte sétáját. A járása izgatottabb volt, a keble idegesen pihegett, ajkai félig kinyiltak, s mohón szívták az éj hűvösödni kezdő levegőjét, mintha így akarta volna lehűteni szívének forróságát. Néha-néha a homlokára emelte márvány kezeit, s felsimitotta haját, hogy a galyáról hulló éji harmattal oltassa el gondolatainak hevét.

Olyan volt mint az imbolygó, a ha landót csalogató tündér.

Órákon át bolygott szenvedélyeivel a kis kertben. Nem érezte a fáradságot, s mikor leült a körtefa alá, öntudatlanul tette. Az éj sejtelmes fénye veszíteni kezdett titokzatosságából. A leány a homályosodó csillagokat vizsgálta. Ajkai egyszerre csak dalra nyiltak. Bus sovárgással teli magyar dalt énekelt, olyant amilyent csak a puszták végtelenségében lehet költeni. Hangjában meg volt mindaz, ami elaltatja a fájdalmat, mint a síró gyermeket. Halkan dudolt, mintha csak a természetnek akart volna panaszkodni. A csillagok egyre lasabban rezegtek, mintha az altató dálnára aludnának el. És mikor a dal elhalt a leány ajkain a csillagok is kialudtak, s a hajnal kezdte biborral festeni az eget.

Az udvar elevenedni kezdett. Az ébredő zajra Iván is kijött a házból. A kertajtóig ment, s meglátva a körtefa alatt ülő Zorkát szótlanul visszafordult a házba, hogy megnézzze, megjött-e az öreg tanító. Néhány perc múlva kijött az udvarra s a kert felé indult. A kertajtót felemelte, hogy ne csikorogjon. Zajtalanul lo-pódzott a körtefáig, mely alatt a padon, jobb karját a pad támkájára vetve, fejét a lilomkarra hajtva aludt Zorka. A fiatal tanító elragadtatással bámulta a fehér tündért. Kinzó vágy támadt lelkében; egyetlenegy csókot vágyott nyomni a márvány homlokra. De legyőzte e vágyat. A tulvilági jelenség megszenstégtelentése lett volna az orozva adott csók. Hanem azt nem tilthatta meg a jelenség, hogy egész lényéből kisugározzék a szerelem, s ott lebegjen az álmodó, talán másról, elérhetetlen boldogságról álmodó szépség körül.

Észre sem vette, hogy eközben csendesen kinyitották az utcaajtót, s az életpiros, hófehér haju kis öreg tanító frissen tipegve, a nyitott kertajtón át sietett feléjük. Mikor meglátta, hogy a leánya aluszik, lábujhegyen, zajtalanul lépkedett Ivánhoz, akit ujjának intésével kért hallgatásra. Még néhány lépés, s a leány arcára nyomott két csattogó csók ütte el az álmat. A nagy szemek kinyiltak, s a mosolygó ajkak szeretettel suttogták az apának az Isten hozottat.

— Bizony elmaradtam Zorka. későn végeztük a temetést s este nem akartak utnak eresztteni. Lett volna ugyan négyes fogat is, hogy haza hozzon, de én már csak így jobban szerettem. Inkább kialudtam magamat.

— Jól tetted apus, szólalt meg Zorka. En is oly jól aludtam itt a szabadban, hogy meg se mozdultam. Rám viradt észrevétlenül. Gyerünk nézzünk a házkörül.

— Nem is vagy kíváncsi, hogyan mult el a temetés. meg a tor?

— Hát mit szólnának a tyukjaim, a galambjaim, meg a többi jószág, ha a kíváncsiságomért elhanyagoltam őket.

Folyt. köv.

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: AZ ALAPÍTÓK

Szerkesztőségi és kiadóhivatali

telefon szám: 62.

Minden üzlet

a mely szép csinos és hatásos

reklámokat

akar az forduljon teljes bizalommal

Kladek és Hamburger

Villamerőre berendezett könyvnyomdájához.

11975 és 15320
1905. szám.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a város közönsége tulajdonát képező alábbi szántóföldek részben 25 évre, részben pedig 1905—906. g. évre alább megjelölt időben és helyen tavaszi vetés alá hasonbérbe fognak adni, u. m.:

F. évi augusztus hó 22-én d. e. 9 órakor a helyszínén 25 évre: 1. Tompa-katonai IV. ny. 140 lánca és 2. Tompa-kelebiai II. ny. 114 1850—2000 lánca ugar föld.

F. évi augusztus hó 23-án d. e. 9 órakor a helyszínén 25 évre: 3. Tompa-kőrösi II. ny. 122 650—200 lánca ugar föld.

F. évi aug. hó 24-én d. e. 9 órakor a helyszínén 25 évre: 4. Tompa-sáskalaposi I. ny. 151 56—2000 lánca ugar föld.

F. évi aug. hó 26-án d. e. 9 órakor a helyszínén 1905—906. g. évre: 5. Tompa-katonai I. és II. ny. 319 lánca és 6. Tompa-kelebiai III. ny. 65 1550—2000 lánca föld.

F. évi aug. hó 29-én d. e. 9 órakor a helyszínén 1905—906. g. évre: 8. Tompa-kőrösi-gyepföld II. ny. 84 1300—2000 lánca.

F. évi aug. hó 30-án d. e. 9 órakor a helyszínén 1905—906. g. évre: 9. Baináti 4 1000—2000 lánca. 10. Gyepmesteri telep melletti 1 lánca. 11. Csik-féle földből 4 és fél lánca. 12. Sándori földéből a csantavéri-ut melletti 5 184—1600 h., a békovai-ut és Pest—zimonyi vasut melletti 4 536—1600 h., a békovai-ut és Pest—zimonyi vasutontuli 842 négyszögöl és a Pest—zimonyi vasutontuli 56 530—1600, összesen 66 482—1600 hold föld föld.

F. évi szept. hó 2-án d. e. 9 órakor a helyszínén 1905—906. g. évre: 13. Szegedi fasor melletti III. ny. 18 lánca. 14. Palicsparti 7 lánca. 15. Bugyicsárdai 1 1500—2000 lánca.

F. évi szept. hó 5-én d. e. 9 órakor a helyszínén 1905—906. g. évre: 16. Hajdújársi illetve bisztrici 44 lánca föld.

F. évi szept. 6-án d. e. 9 órakor a helyszínén 1905—906. g. évre: 17. Hajdújársi illetve régi földmivessiskolai 101 1039—2000 lánca föld.

F. évi szept. hó 9-én d. e. 9 órakor a helyszínén 1905—906. g. évre: 18. Bajmok—kaponyai I. ny. 335 450—1600 hold.

F. évi szeptember hó 11—16-án d. e. 9 órakor a helyszínén 1905—906. g. évre: 19. Bajmok uradalmi I. és II. ny. 2161 800—1600 hold.

F. évi szeptember hó 18—21-én d. e. 9 órakor a helyszínén 1905—906. g. évre: 20. Csantavéri uradalmi I. és II. ny. 1659 1000—1600 hold föld.

Megjegyeztetik, hogy a 25 évre adandó földeknél köteles haszonbérlet a bérlet biztosítására az árverés alkalmával félévi bérösszegnek megfelelő óvadékot készpénzben, takarékpénztári könyvben, vagy elfogadható értékpapirban letenni.

Az egyéves bérleteknél a haszonbér felerésze az árverés alkalmával azonnal, a másik felerésze pedig 1906. évi márc. 1-ig fizetendő a városi házipénztárba.

Egyéb árverési feltételek a hivatalos órák alatt a gazdasági ügyosztályban megtekinthetők.

Kelt Szabadkán, 1905. évi július hó 26-án tartott tanácsülésből.

Dr. Biró Károly, polgármester.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 5 fillér Legkisebb hirdetés 30 fillér

Fegyvertartó, régi fegyverekkel, — eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Vasalónó, ki (a Bárány-köz'en) gőztetést, mosodát nyitott, ajánlja intézetét. Mosott ruhát is elvállal s ing vasalási díja 12 fillér, 2 gallér 6 fillér. — Kelengye-mosást a legjutányosabban ez közöl. Gardó Klára.

Forgalmas fűszerüzlet a főtérhez közel, kevés óvadék mellett bizományba kiadatik Cím a kiadóhivatalban

Intelligens uri házbán 2 tanuló teljes ellátásra felvétetik. Cím a kiadóhivatalban

Varró leányok figyelmébe. Tanuló leányt keresek honvéd ruha elkészítéséhez. Aki már a varrásban jártassággal bír előnyben részesül. Cím Fazekas János férjiszabó VI. kör, Tompa-u.

Főtérhez közel egy nagyobb udvari helyiség, mely alkalmas ipartelepnek kerestetik. Cím a kiadóban.

Vesz használt tankönyveket regényeket és zeneműveket az Antikvárium könyvkereskedés Szabadkán szemben a gymnasiummal. A világhírű „Progress” cigaretta hüvely fokraktár Nikotin men es egyptomi papir 100 hüvely egy doboz csak 9 kr., a legfinomabb egy doboz csak 11 kr. Levélpapír, írószér. Irodai felszerelések bámulatos olc-ók. Kölesön könyvtár havi díja 30 kr egyedül az Antikvárium könyvkereskedésében. Képes levelező lapok nagy választékban csak 1 kr drbjá az Antikvariumba.

Kereskedelmit végzett könyveket, ki az írók pen is teljes jártassággal bír, bármily irodai alkalmást keres. Cím a kiadóhivatalban.

Beltéren jutányosan két külön bejárati utcazi butorozott szoba azonnal kiadó. Ugyanott izletes házi koszt is kapható. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Nős üzletvezető kerestetik, ki önállóan működik, fűszerárú üzletbe.

Belépési idő folyó évi szeptember 1.

Alkalmaztatási feltételek megtudhatók:

FEHÉR JENŐ

palicsi tanítónál.

Kvartélyt és kosztot

kaphat jutányosan 2 iparos-segéd

Weisz Sándor

kefekötőnél. — Kölcsey-utca.

Elegánsan butorozott

különbejárati szoba

villanyvilágítással,

amely tiszt uraknak is megfelel, azonnal kiadó.

Cím a kiadóhivatalban.

Üzlet kiárusítás.

Van szerencsén a t. vásárló-közönséget értesíteni, hogy **Rudics-utcában** (Paul ékszerész átellenében) rőfösüzletemben **összes raktáron lévő áruimat**

végleg kiárusítom.

Raktáron van kanavász, frain, karton, vászon, parcket, flanel és még több különféle cikk.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

Ripp Ferencz.

Rudics-utca.

Két deák

egy szerb uri családnál

teljes ellátásra

felvétetik. — Czime lapunk kiadóhivatalában.

Üzlet kiárusítás!

Értesitem a t. vásárló közönséget, hogy a raktáron levő **összes áruimat** egészben vagy részben

minden elfogadható árban kiárusítom.

A raktár áll: **Szövet szoknya, blouse, karton, zephir, batist, mos- és szövet-pongyolák, gyermek-ruhák, női ing és kötenyek, továbbá szövet, mos és batist kelmék,** melyet méter számra is igen olcsón elárusítok. A n. é. közönség b. pártfogását kérve, vagyok

tisztelettel

Faragó M.

(Edénypiac.)

A honvéd-laktanya mellett egy négyszobás

uri-lakás

mellékhelyiségekkel **SIPOS KÁROLY** házában nov. 1 re kiadó.

Eladó szőlő-telep.

Halason, a Pirtói vasuti megállótól 20 percnnyire

egy szőlő-telep eladó.

Szőlőterület 20 m. hold, külön gyümölcsös 5 m. hold, az egész 65 m. hold. Értekezhetni

Dr. Hermann Ferenc orsz.-gyül. képviselőnél Halason.

Eladó szőlő.

A várostól gyalog negyed órányira fekvő 7¹/₂ kapa

halasi szőlő

főképen olasz rizling és csemegével beültetve és teljesen karózva, rajta egy lakházzal és budárházzal,

szabadkézből eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű

Valódi Növény Essenzia-Fluid

csak „KATONA-féle” „K. A.” védjeggyel!

Ovakodjunk tehát hatáskülföldi utánzatok megrendelésétől és kérjünk határozottan csak egyetlen valódi gyártmányu **KATONA-féle igazi Növény Essenzia-Fluidot,** mely 12 üveg 4 kor., 1 üveg 40 fillér.

Minden olyan **FLUIDOT,** melyen nem áll rajta Katona név, vissza kell utasítani, mivel hamisított.

Budapesten: Török József gyógyszerháza; Kapható Szabadkán: Katona Agoston gyógyszerész Csernovits-utca; Wachsmann Jenő gyógyszerész Széchenyi-tér; Zalán Béla droguistás Kossuth-u; ifj. Hoffmann József gyógyszerháza III. kör Zimonyi-ut.

Megvizsgálva és véleményezve!

Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű

Valódi Növény Essenzia-Fluid

csak „KATONA-féle” „K. A.” védjeggyel!

Páratlan — nélkülözhetetlen — elérhetlenül megbízható nagy gyógyhatású házi gyógyszer. Gyorsan gyógyít minden gyomor rendetlenséget, megszüntet gyomor- és hasgörcsöt. Kitűnő szer minden gyengeségben, étvágytalanságban stb. Gyorsan étvágyat gerjeszt, így a test erőfokozódását — a test súlyának növekedését idézi elő, az egész idegrendszert megerősíti. Mint külszer, fényesen bizonyult közhívnél csuznál, tagszagatásnál stb.-nél.

Megvizsgálva és véleményezve!